

* Nếu thời gian tác dụng $\Delta t = (2n+1)\frac{T}{4}$ thì quá trình dao động được chia làm hai giai đoạn:

+ Giai đoạn 1 ($0 < t < \Delta t$): Dao động với biên độ $A = \Delta l_0 = \frac{F}{k}$ xung quanh VTTCB mới O_m .

+ Giai đoạn 2 ($t \geq \Delta t$): Đúng lúc vật đến O_m với vận tốc bằng ωA thì ngoại lực thôi tác dụng. Lúc này VTTCB sẽ là O_c nên vật có li độ A và biên độ mới là:

$$A' = \sqrt{A^2 + \frac{(\omega A)^2}{\omega^2}} = A\sqrt{2}$$

* Nếu thời gian tác dụng $\Delta t = nT + \frac{T}{4} + \frac{T}{12}$ thì quá trình dao động được chia làm hai giai đoạn:

+ Giai đoạn 1 ($0 < t < \Delta t$): Dao động với biên độ $A = \Delta l_0 = \frac{F}{k}$ xung quanh VTTCB mới O_m

+ Giai đoạn 2 ($t \geq \Delta t$): Đúng lúc vật có li độ đối với O_m là $A/2$ với vận tốc bằng $\omega A\sqrt{3}/2$ thì ngoại lực thôi tác dụng. Lúc này VTTCB sẽ là O_c nên vật có li độ A.

+ $A/2$ và biên độ mới là:

$$A' = \sqrt{\left(A + \frac{A}{2}\right)^2 + \frac{\left(\frac{\omega A\sqrt{3}}{2}\right)^2}{\omega^2}} = A\sqrt{3}$$

Quy trình giải nhanh:

$$T = 2\pi\sqrt{\frac{m}{k}} \begin{cases} \Delta t \approx 0 \rightarrow A = \frac{F}{k} \\ \Delta t = (2n+1)\frac{T}{2} \rightarrow A' = 2\frac{F}{k} \\ \Delta t = nT \rightarrow A' = 0 \\ \Delta t = (2n+1)\frac{T}{4} \rightarrow A' = \frac{F}{k}\sqrt{2} \\ \Delta t = nT + \frac{T}{4} + \frac{T}{12} \rightarrow A' = \frac{F}{k}\sqrt{3} \end{cases}$$

Tương tự, cho các trường hợp: $\Delta t = nT + \frac{T}{4} + \frac{T}{8}; \Delta t = nT + \frac{T}{4} + \frac{T}{6}, \dots$

Ví dụ 1: Một con lắc lò xo đặt nằm ngang một đầu cố định, đầu kia gắn vật nhỏ. Lò xo có độ cứng 200 N/m, vật có khối lượng $\frac{2}{\pi^2}$ kg. Vật đang đứng yên ở vị trí cân bằng thì tác dụng vào vật một lực có độ lớn 4 N không đổi trong 0,5 s. Bỏ qua mọi ma sát. Sau khi ngừng tác dụng, vật dao động với biên độ là

- A. 2 cm   B. 2,5 cm   C. 4 cm   D. 3 cm

Hướng dẫn: Chọn đáp án A

$$T = 2\pi\sqrt{\frac{m}{k}} = 0,2(s) \Rightarrow t = 0,5(s) = 5\frac{T}{2}$$

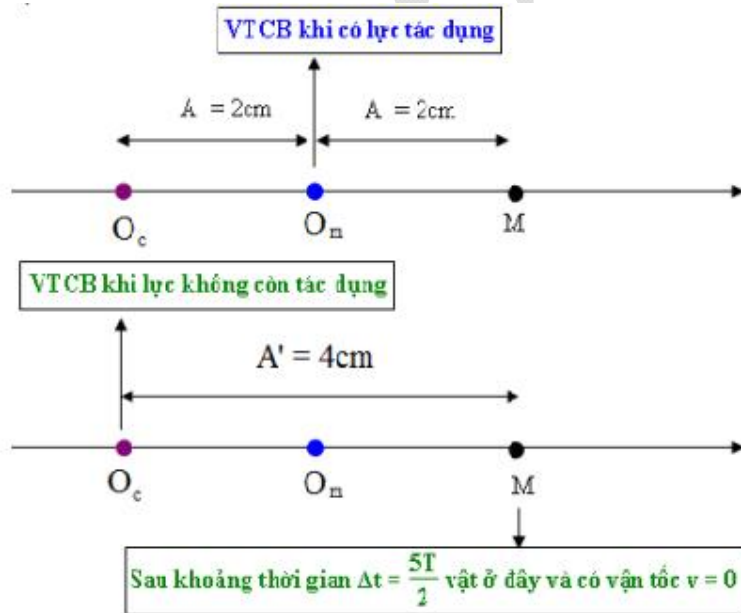
*Quá trình dao động được chia làm hai giai đoạn:

+ Giai đoạn 1 ($0 < t < 0,5s$): Vật dao động với biên độ $A = \frac{F}{k} = 2(cm)$ xung quanh

VTCB mới O_m

+ Giai đoạn 2 ($t \geq 0,5s$): Đúng lúc vật đến M (vật có vận tốc bằng 0) thì ngoại lực thôi

tác dụng. Lúc này VTCB sẽ là O_c nên biên độ dao động $A' = 2\frac{F}{k} = 4(cm)$

Chú ý: Lực tĩnh điện $\vec{F} = q\vec{E} \begin{cases} q > 0 \Rightarrow \vec{F} \uparrow \uparrow \vec{E} \\ q < 0 \Rightarrow \vec{F} \uparrow \downarrow \vec{E} \end{cases}$

Ví dụ 2: Một con lắc lò xo nằm ngang gồm vật nặng tích điện $q = 20\mu C$ và lò xo có độ cứng $k = 10 N/m$. Khi vật đang nằm cân bằng, cách điện, trên mặt bàn ngang nhẵn thì xuất hiện tức thời một điện trường đều $E = 2,5.10^4 V/m$ trong không gian bao quanh có hướng dọc theo trục lò xo. Sau đó con lắc dao động điều hòa với biên độ A dọc theo trục của lò xo. Giá trị A là

- A. 1,5 cm.   B. 1,6 cm   C. 1,8 cm   D. 5,0 cm

Hướng dẫn: Chọn đáp án D

Vì tác dụng tức thời nên hệ dao động xung quanh vị trí cân bằng cũ với biên độ

$$A = \frac{F}{k} = \frac{qE}{k} = \frac{20.10^{-6}.2,5.10^4}{10} = 0,05(m)$$

Ví dụ 3: Một con lắc lò xo nằm ngang gồm vật nặng có khối lượng m tích điện q và lò xo có độ cứng $k = 10 N/m$. Khi vật đang nằm cân bằng, cách điện, trên mặt bàn ngang nhẵn thì xuất hiện trong thời gian $\Delta t = 7\pi\sqrt{m/k}$ một điện trường đều $E = 2,5.10^4 V/m$ trong không gian bao quanh có hướng dọc theo trục lò xo. Sau đó con lắc dao động điều hòa với biên độ 8 cm dọc theo trục của lò xo. Giá trị q là

- A. $16\mu C$ B. $25\mu C$ C. $32\mu C$ D. $20\mu C$

Hướng dẫn: Chọn đáp án A

$$\Delta t = 7\frac{T}{2} \rightarrow A' = 2\frac{F}{k} = 2\frac{qE}{k} \Rightarrow q = \frac{kA'}{2E} = \frac{10.8.10^{-2}}{2.2,5.10^4} = 16.10^{-6} (C)$$

Ví dụ 4: Một con lắc lò xo treo thẳng đứng gồm vật nặng có khối lượng m tích điện $q = 8\mu C$ và lò xo có độ cứng $k = 10 N/m$. Khi vật đang ở vị trí cân bằng, thì xuất hiện trong thời gian $\Delta t = 3,5\pi\sqrt{m/k}$ một điện trường đều $E = 2,5.10^4 V/m$ có hướng thẳng đứng lên trên. Biết $qE = mg$. Sau đó con lắc dao động điều hòa với biên độ A dọc theo trục của lò xo. Giá trị A là

- A. 4cm   B. $2\sqrt{2}cm$ C. $1,8\sqrt{2}cm$ D. 2cm

Hướng dẫn: Chọn đáp án B

$$\Delta t = 7\frac{T}{4} \rightarrow A' = \frac{F}{k}\sqrt{2} = \frac{qE}{k}\sqrt{2} = 2\sqrt{2}(cm)$$

Ví dụ 5: (ĐH – 2013): Một con lắc lò xo gồm vật nhỏ có khối lượng 100 g và lò xo có độ cứng 40 N/m được đặt trên mặt phẳng nằm ngang không ma sát. Vật nhỏ đang nằm yên ở vị trí cân bằng, tại $t = 0$, tác dụng lực $F = 2$ N lên vật nhỏ (hình vẽ) cho con lắc dao động điều hòa đến thời điểm $t = \frac{\pi}{3}$ s thì ngừng tác dụng lực F . Dao động điều hòa của con lắc sau khi không còn lực F tác dụng có giá trị biên độ gần giá trị nào nhất sau đây:

- A. 9 cm   B. 7 cm.   C. 5 cm.   D. 11 cm

Hướng dẫn: Chọn đáp án A

Lời giải

$$\left\{ \begin{array}{l} T = 2\pi\sqrt{\frac{m}{k}} = \frac{\pi}{10} (s) \Rightarrow t = \frac{\pi}{3} = 3T + \frac{T}{4} + \frac{T}{12} \\ x = \frac{A}{2} \Rightarrow \begin{cases} x' = x + A = \frac{3A}{2} \\ v = \frac{\omega A\sqrt{3}}{2} \end{cases} \Rightarrow A' = \sqrt{x'^2 + \frac{v^2}{\omega^2}} = A\sqrt{3} = \frac{F}{k}\sqrt{3} \approx 0,0866 (m) \end{array} \right.$$

